

Літературна фантастика і фентезі

Літературна фантастика і фентезі — вибіркова навчальна дисципліна для студентів Чернівецького національного університету. Щороку його обирають більше 30 студентів різних спеціальностей.

У спільному діалозі ми читаємо між рядками, здійснюємо фікційну подорож наративами уяви, де межі реальності розширюються до безмежжя.

Розробниця курсу

к.філол.н.,

доцентка кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури **Альона Тичініна**

Чому варто обрати цей курс?

Формування soft skills

Курс формує критичне та системне мислення через аналіз альтернативних світів і наративних моделей, розвиває аргументовану комунікацію в процесі дискусій та інтерпретацій, сприяє розвитку емоційного інтелекту й емпатії завдяки осмисленню досвіду інакшості та моральних дилем, стимулює креативність і уяву через вивчення принципів світобудови, а також поглиблює етичну рефлексію, здатність приймати зважені рішення й адаптуватися до складних і невизначених ситуацій.

Чому варто обрати цей курс?

Полюбляєш фантастику й фентезі?

Ти навчишся професійно аналізувати улюблені тексти й екранізації! Перетвори захоплення на фахову експертизу та зрозумій механізми створення фантастичних світів.

Дослідиш жанри фантастики

Що ти знаєш про утопію, антиутопію, наукову фантастику, постапокаліпсис, хорор, кіберпанк? Отримаєш можливість обрати, прочитати і фахово проаналізувати знакові зразки кожного жанру.

Освоїш різновиди фентезі

Ти навчишся професійно аналізувати епічне, героїчне, магічне, гумористичне, історичне, християнське та антропологічне фентезі.

Еволюція фантастичного в літературі

Людська фантазія здатна не лише відтворювати побачені образи, але й продукувати нові креативні зразки. Фантастичне начало функціонує як конструктивний компонент літератури ще з прадавніх часів, виявляючись «найбільш експлікованим видом уявного».

1

Античність

Гомерівський епос, драматургія Евріпіда та Аристофана, «Метаморфози» Овідія — фантастичні епізоди ферментують сюжетну канву

2

Середньовіччя

Релігійна містика та лицарсько-героїчна поетика. Дійсність переплітається з вигадкою, набуваючи гіперболічно-гротескного характеру

3

Ренесанс

Гармонійне суміщення реалістичного, фантастичного і містичного у творах Данте, Боккаччо, Рабле, Сервантеса, Шекспіра

4

Сучасність

Фантастика впливає на мейнстрім. Постмодерний роман рідко обходиться без фантастичного компонента. Світ симуляції та гіперреальності

Знакові імена світової фантастики

Тобі відомі ці легендарні автори, що сформували світ літературної фантастики та фентезі? Кожне з цих імен — цілий всесвіт унікальних ідей, візій майбутнього та альтернативних реальностей.

Класики наукової фантастики

Айзек Азімов, Рей Бредбері, Герберт Веллс, Курт Воннегут, Олдос Гакслі, Урсула Ле Гуїн, Жюль Верн, Філіп Дік, Станіслав Лем, Артур Кларк, Клайв Стейплз Льюїс, Карел Чапек

Майстри фентезі та хорору

Роберт Говард, Роджер Желязни, Маргарет Етвуд, Стівен Кінг, Сюзанна Коллінз, Говард Лавкрафт, Джордж Мартін, Роберт Мерль, Джордж Орвелл, Едгар По, Террі Пратчетт, Джоан Роулінг, Анджей Сапковський, Кліффорд Саймак, Майкл Свонвік, Брем Стокер, Джон Толкін

Українська фантастика

Хочеш переконатися, що в українській літературі є також знакові фантасти? Відкрий для себе багатий світ вітчизняної фантастичної літератури — від соціальної фантастики Винниченка до сучасного кіберпанку Кідрука.

Володимир
Винниченко

«Сонячна машина» —
соціально-утопічний
роман

Олесь Бердник

«Серце Всесвіту» —
філософська
фантастика

Марина та
Сергій Дяченки

«Печера», «Дика
енергія», «Ритуал»

Макс Кідрук

«Бот» — сучасний кіберпанк

Мета та завдання курсу

Головна мета

Діалог, комунікація і дискусія у з'ясуванні специфіки літературної фантастики й фентезі як метажанрів, їхньої видової та жанрової диференціації

Ключові завдання

- Прочитання знакових зразків літературної фантастики
- Характеристика видової й жанрової диференціації метажанрів
- Опрацювання художніх текстів утопії, антиутопії, наукової фантастики
- Аналіз апокаліптичної та постапокаліптичної літератури
- Вивчення хорору, літератури жахів та кіберпанку
- Дослідження різновидів фентезі: епічного, героїчного, магічного, історичного
- Окреслення літературної фантастики в українській літературі

Модуль 1: Літературна фантастика

Тема 1

Теоретичні й методологічні аспекти літературної фантастики. Фантастика як метажанр

Тема 2

Утопія та антиутопія. Т. Мор, Дж. Орвелл, О. Гакслі, М. Етвуд, С. Коллінз

Тема 3

Наукова фантастика. Ж. Верн, Г. Веллс, С. Лем, А. Азімов, Ф. Герберт

Тема 4

Апокаліптична література. М. Шеллі, Р. Желязни, К. Воннегут, С. Кінг

Тема 5

Хорор і література жахів. Е.А. По, Б. Стокер, Г. Лавкрафт, С. Кінг

Тема 6

Кіберпанк та посткіберпанк. В. Гібсон, Б. Стерлінг, М. Свонвік

Модуль 2: Література фентезі

Фентезі як метажанр відкриває двері до світів, де магія реальна, а героїзм випробовується найскладнішими викликами. Від епічних квестів до гумористичних пригод — різноманітність фентезі не знає меж.

01

Теорія фентезі

Фентезі як метажанр. Видова й жанрова диференціація літератури фентезі

03

Героїчне фентезі

Роберт Говард, Майкл Муркок, Стівен Кінг, Лі Бардуго

05

Історичне фентезі

Джордж Мартін «Пісня льоду і полум'я», Анджей Сапковський «Сага про Рейневана»

07

Гумористичне фентезі

Террі Пратчетт — цикл «Дискосвіт», сатиричне фентезі

02

Епічне фентезі

Дж. Р. Р. Толкін, Роджер Желязни, Анджей Сапковський, Роберт Джордан

04

Магічне фентезі

Джоан Роулінг — серія романів про Гаррі Поттера, «Фантастичні звірі»

06

Християнське та антропологічне

К. С. Льюїс «Хроніки Нарнії», Урсула Ле Гуїн «Чарівник Земномор'я»

08

Українське фентезі

Галина Пагутяк «Королівство», Дара Корній «Гонихмарник»

Приєднуйся до подорожі!

Ти отримаєш навички критичного та системного мислення через аналіз альтернативних світів і наративних моделей, навчишся аргументовано висловлювати й захищати власну позицію в дискусії, розвинеш емоційний інтелект і здатність до емпатії, осмислюючи досвід інакшості та моральні дилеми, посилиш креативність і уяву завдяки вивченню принципів світобудови, а також сформуєш уміння приймати зважені рішення й діяти впевнено в умовах складності та невизначеності.

«Фантастика обігрує копію, штучне або уявне дублювання, роздвоєння — це початок ери гіперреальності як світу симуляції»

Ж. Бодріяр

Для кого цей курс?

Для студентів, зацікавлених в історії та теорії фантастики. Для всіх, хто хоче перетворити любов до фантастичних світів на глибоке розуміння літературного мистецтва.

До зустрічі на теренах фікційних наративів, де межі уяви стають безмежними!